

Väljaandja:	Teede- ja Sideminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	25.05.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	14.02.2010
Avaldamismärge:	

## Jalgratturi ja mopeedijuhi eksamineerimise ja neile juhilubade väljaandmise eeskiri

Vastu võetud 22.06.2001 nr 70  
[RTL 2001, 78, 1074](#)  
jõustumine 01.07.2001

**Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):**

**15.05.2007 nr 35 ([RTL 2007, 43, 741](#)) 25.05.2007**

Määrus kehtestatakse «[Liiklusseaduse](#)» § 10 lõike 5 alusel.

### 1. peatükk ÜLDSÄTTED

#### § 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib 10–15-aastase jalgratturi ja 14–15-aastase mopeedijuhi (edaspidi *juhi*) eksamineerimist, neile juhtimisõiguse andmise korda ning kehtestab juhilubade vormid.

#### § 2. Juhiloa väljaandmise tingimused

(1) Jalgratturi juhiloa väljaandmise õigust omavad lasteaed-alkkoolid, algkoolid, põhikoolid, gümnaasiumid, huvialakoolid (edaspidi *koolid*), politseiprefektuurid, mootorsõidukijuhi koolitamise luba omavad koolitajad ja Eesti Riiklik Autoregistrikeskus (edaspidi *ARK*).

[[RTL 2007, 43, 741](#)– jõust. 25.05.2007]

(2) Mopeedijuhiloa väljaandmise õigus on ARK büroodel.

[[RTL 2007, 43, 741](#)– jõust. 25.05.2007]

(3) Jalgratturi või mopeedijuhiluba võib taotleda isik, kes:

- 1) on saanud Vabariigi Valitsuse 8. märtsi 2001. a määruse nr 89 «Laste liikluskasvatuse kord» (RT I 2001, 24, 139) § 8 kohaselt vastava ettevalmistuse või
- 2) on osalenud vastavaid tingimusi sisaldanud ametlikel võistlustel ja on saanud kirjaliku kinnituse selle kohta, et ta vastab jalgratturi juhiloa saamise nõuetele või
- 3) on omaalgatuslikult valmistunud eksamiseks mootorsõidukijuhi õpetaja või sõidupraktika juhendaja juhendamisel.

(4) Kuni 15 aastasel juhiloa taotlejal peab olema lapse seadusliku esindaja kirjalik nõusolek jalgratturi või mopeedijuhiloa saamiseks.

[[RTL 2007, 43, 741](#)– jõust. 25.05.2007]

### 2. peatükk EKSAMINEERIMINE

#### § 3. Eesmärk

Juhiloa taotleja eksamineerimise eesmärk on selgitada tema teadmiste, oskuste ja käitumise vastavust kaitslikuks sõidukijuhtimiseks, mis on suunatud ohtusid ettenägevale juhtimisele ja teadmisele, kuidas ennast ohtude eest kaitsta ja õnnetusest hoiduda.

#### § 4. Eksamite läbiviimise üldnõuded

(1) Juhiloa taotleja peab edukalt sooritama teooria- ja sõidueksami.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(2) [Kehtetu – RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(3) [Kehtetu – RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(4) Jalgratturi teooria- ja sõidueksami läbiviimiseks moodustab kool, politseiprefektuur ja mootorsõidukijuhi koolitamise luba omav koolitaja vähemalt kaheliikmelise eksamikomisjoni.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(5) Eksamikomisjoni liikmel peab olema A-kategooria mootorratta või auto juhiluba vähemalt kolm aastat.

(6) Eksamikomisjoni liige ei tohi olla karistatud viimase kolme aasta jooksul mootorsõiduki joobes juhtimise eest ega liiklusalaste õigusaktide nõuete sellise rikkumise eest, mille eest on ette nähtud mootorsõiduki juhtimise õiguse äravõtmine.

#### § 5. Eksamile lubamise tingimused

(1) Teooria- ja sõidueksamit võib sooritada käesoleva määruse § 1 nimetatud vanuse alammäära saabumisel.

(2) Juhtimisõiguse taotleja peab esitama eksamikomisjonile:

1) avalduse;

2) õpilaspileti, sünnitunnistuse või passi;

3) kaks identset värvifotot suurusega 35×45 mm;

4) lapse seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku juhiloa saamiseks;

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

5) [Kehtetu – RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

#### § 6. Eksamite sooritamine

(1) Jalgratturi juhiloa saamiseks tuleb eksam sooritada kooli, politseiprefektuuri, mootorsõidukijuhi koolitamise luba omava koolitaja juurde loodud eksamikomisjonis või ARK büroos.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(2) Mopeedijuhiloa saamiseks tuleb eksamid sooritada ARK büroos.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(3) Teooriaeksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse lisa 1 toodud nõuetest. Eksam loetakse sooritatuks, kui

1) jalgratturi juhiloa taotleja vastab õigesti 13 küsimusele 15-st;

2) mopeedijuhiloa taotleja vastab õigesti 15 küsimusele 17-st.

(4) Sõidueksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse lisa 2 toodud nõuetest. Sõidueksam loetakse edukalt sooritatuks, kui tulemus vastab lisa 2 toodud nõuetele.

(5) Jalgratturi eksami tulemused ja eksamikomisjoni otsus protokollitakse ja protokoll kirjutatakse alla kõigi eksamikomisjoni liikmete poolt. ARK büroos kinnitab eksami tulemuse eksami vastu võtnud ARK töötaja.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

#### § 7. Teooriaeksam

(1) Mopeedijuhiteooriaeksam sooritatakse üldjuhul arvuti abil, kuid ARK büroo juhataja nõusolekul võib eksamit sooritada ka kirjalikult või suuliselt. Jalgratturi teooriaeksam sooritatakse kirjalikult või arvuti abil ning põhjendatud juhtudel võib eksamikomisjoni esimehe nõusolekul eksami sooritada ka suuliselt.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(2) Teooriaeksami küsimuste teematika ja arv on toodud lisa 1.

(3) Eksamineeritav peab vastama iga küsimuse kõikidele vastusevariantidele. Vastusevariante on kaks kuni neli. Jalgratturi eksami küsimuste vastusevariantides on ainult üks õige vastus, mopeedijuhiteooriaeksami küsimuste vastusevariantides võib olla õigete vastuste arv ühest neljani. Arvuti abil sooritataval eksamil tuleb ära märkida ainult õiged vastused.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(4) Küsimus loetakse valesti vastatuks, kui kas või üks vastusevariant on vale või jäetud vastamata.

(5) Eksami sooritamiseks on aega 30 minutit. Selle aja jooksul vastamata jäänud küsimused loetakse valesti vastatuks.

(6) Sooritatud teooriaeksam on kehtiv kolm kuud alates eksami sooritamise päevast. Kui juhiloa taotleja ei ole selle aja jooksul sooritanud sõidueksamit, peab ta teooriaeksami uuesti sooritama.

## **§ 8. Sõidueksam**

(1) Sõidueksamile lubatakse juhtimisõiguse taotleja pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksamiks tagab taotleja enesele vastavalt kas jalgratta või mopeedi ning kaitsekiivri.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(2) Sõidueksam algab sõiduki ohutuse kontrolliga, mille viib läbi eksamineeritav iseseisvalt.

(3) Eksamineeritav peab oskama, olenevalt sõiduki liigist, kontrollida ja hinnata:

1) jalgratturi eksamil – jalgratta rehvide, pidurite ja signaalkella korrasolekut, tulede ja helkurite olemasolu ning vastavust nõuetele;

2) mopeedijahi eksamil — mopeedi vastavust valmistaja nõuetele.

(4) Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus:

1) eksami esimeses järgus kontrollitakse juhiloa taotleja sõiduki valitsemise oskust;

2) eksami teises järgus kontrollitakse õuealateel, väikese liiklustihedusega asulateel ja muul jalgratta- ja mopeediliikluseks ohutus kohas või selleks ohutul ja imiteeritud liiklusega platsil juhiloa taotleja oskust liikluses osalemisel.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(4<sup>1</sup>) Sõidueksami marsruut lepatakse kokku enne sõidueksami algust.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(5) Sõidueksami esimeses järgus peab eksamineeritav sooritama lisa 2 tabelis toodud harjutused.

(6) Sõidueksami teises järgus peab eksamineeritav järgima liiklusreegleid ja kaitslikule juhtimisstiilile ning käitumisele esitatud nõudeid.

(7) Sõidueksami kestus esimeses järgus ei tohi ületada 10 minutit, teises järgus on sõidueksami kestus 15–25 minutit.

## **§ 9. Teooriaeksamil kasutatavad eksamipiletid ja nende koostamine**

(1) Küsimused eksamipiletite koostamiseks jalgratturitele valmistab ette Maanteeamet ja mopeedijuhtidele Autoregistrikeskus lähtuvalt lisa 1 toodud eksamiküsimuste temaatikast.

(2) Eksamipiletid jalgratturitele koostavad koolid, politseiprefektuurid, ARK bürood ja mootorsõidukijuhi koolitamise luba omavad koolitajad ning mopeedijuhtidele ARK bürood vastavalt lisa 1 tabelile.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

## **§ 10. Juhilubade trükkimine, väljajagamine ja arvestus**

(1) Jalgratturi juhiloa väljastab ja peab selle kohta arvestust kool, politseiprefektuur, mootorsõidukijuhi koolitamise luba omav koolitaja või ARK büroo.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(2) Maanteeamet korraldab jalgratturi juhilubade trükkimist ja väljastab neid koolidele, politseiprefektuuridele, mootorsõidukijuhi koolitamise luba omavatele koolitajatele ja ARK büroodele taotluse alusel.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

(3) Maanteeamet peab trükitud jalgratturi juhilubade ja nende väljastamise kohta arvestust.

(4) Mopeedijuhilube trükib ja väljastab ARK büroodele Autoregistrikeskus.

(5) ARK bürood peavad mopeedijuhiloa saajatele vormistatud ja väljastatud juhilubade kohta arvestust.

## **RAKENDUSSÄTE**

## **§ 11. Määruse jõustumine**

Käesolev määrus jõustub 2001. aasta 1. juulil.

**TEORIAEKSAAMI TEMAATIKA JA KÜSIMUSTE ARV**

Jrk nr	Eksamiküsimuste valdkond	Küsimuste arv	
		Jalgratas	Mopeed
1.	Teeandmise kohustus: a) sõiduteele sõit hoovist, teega külgnevalt alalt ja teepeenralt b) ristmikel	2	2
2.	Sõiduki asukoht sõitmisel: a) asulas b) väljaspool asulat c) manöövri sooritamisel	3	3
3.	Vasak- ja tagasipööre: a) ristmikul b) ristmikvahelisel alal	2	3
4.	Überpõige	1	1
5.	Sõitmine ristmikel: a) reguleerimata ristmikul b) reguleeritud ristmikul	2	2
6.	Sõidutee ületamine ülekäiguraja kaudu	1	–
7.	Juhi kohustused jalakäijate ohutuse tagamisel	1	2
8.	Sõitmine jalgrattateel	1	1
9.	Sõitmine pimedal ajal ja halva nähtavuse tingimustes	1	1
10.	Jalgratturi ja mopeedijuhi ohutus ja käitumine liikluses	1	2
	<b>Kokku</b>	<b>15</b>	<b>17</b>

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

1. Teooriaeksami küsimuste sisu peab olema suunatud liiklusolukorra hindamisele, ohu tajumisele, selle ennetamisele ja kaitsliku sõidustiili arendamisele.

2. Iga küsimuse juurde lisatakse 2–4 vastusevarianti. Jalgratturi eksamiküsimuste vastusevariantides peab olema ainult üks õige vastusevariant, mopeedijuhi eksamiküsimuste vastusevariantides võib olla 1–4 õiget vastusevarianti.

**SÕIDUEKSAAMI ESIMESSE JÄRGU ÜLESANDED OLENEVALT  
 JUHILOA TAOTLEMISE EESMÄRGIST NING SÕIDUEKSAAMI  
 TEISES JÄRGUS KONTROLLITAVAD OSKUSED JA KÄITUMINE**

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

1. Sõidueksami esimeses järgus peab eksamineeritav oskama valitseda sõidukit väikesel kiirusel ja sooritama ülesandes nõutud harjutused. Mopeedijuht peab lisaks oskama parkida mopeedi tugihargile ja sellelt maha võtta. Sõidueksami teises järgus peab eksami läbiviija pöörama erilist tähelepanu sellele, kas eksamineeritav juhib sõidukit kaalutletult, ohutult, ettenägelikult ja teisi liiklejaid arvestades.

Eksami läbiviija hindab järgmisi oskusi:

1.1. sõiduki valitsemine:

- 1) sõiduki valitsemist mitmesugustes olukordades ja eri kiirustel;
- 2) kindlat teelpüsimist;

1.2. tähelepanelikkus:

- 1) kõigi suundade jälgimine;
- 2) kaugel, keskmisel ja lähedal kaugusel asuva liikluse ning olukordade märkamise;

1.3. sõidueesõigus/teeandmine:

- 1) sõidueesõigus või teeandmine ristmikel;
- 2) teeandmine muudel puhkudel;

1.4. sõiduki õige asukoht teel:

- 1) sõiduki õige asukoht teel, sõidurajal;

1.5. piki- ja külgsuuna hoidmine:

- 1) piisava piki- ja külgsuuna hoidmine;
- 2) piisava vahemaa hoidmine teistest liiklejatest;

1.6. kiirus:

- 1) lubatud sõidukiiruse järgimine;
- 2) sellise kiirusega sõitmine, et oleks võimalik peatuda nähtaval vabal teelõigul;
- 3) kiiruse kohandamine liiklusoludele ja vastavalt samalaadsete liiklejate kiirusele;

1.7. foorid, liiklusmärgid ja muud märguanded:

- 1) õige käitumine foori ees;
- 2) liikluse reguleerijate korralduste täitmine;
- 3) liiklusmärkide (keelu- ja kohustusmärkide) õige järgimine;
- 4) teemärgiste kohane järgimine;

1.8. märguanded:

- 1) õige ja õigeaegne märguandmine vajaduse korral;
- 2) õige suunanäitamine;
- 3) kohane tegutsemine kõigi teiste liiklejate märguannete puhul;

1.9. pidurdamine ja peatumine:

- 1) õigeaegne aeglustamine, pidurdamine või peatumine vastavalt asjaoludele;
- 2) ettenägelikkus.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

## 1<sup>1</sup>. Sõidueksamite mittedooritamine

1<sup>1</sup>.1. Kui eksami läbiviija märkab olulist viga, loetakse sõidueksamite mittedooritatuks. Sellisteks vigadeks on järgmised liiklusnõuete rikkumised:

- 1) foori või reguleerija keelava märguande eiramine;
- 2) jalakäija, teise liikleja või enda ohustamine;
- 3) oluliste liiklusmärkide mittearvestamine;
- 4) liiklusohutliku olukorra tekitamine.

Eksami mittedooritamise põhjuseks võib olla ka eri vigade kordumine või selliste vigade kuhjumine, mis üksikult võetult negatiivset tulemust ei anna.

[RTL 2007, 43, 741– jõust. 25.05.2007]

2. Sõidueksamite ülesanne koosneb tabelis toodud harjutustest.

Jrk nr	Harjutuse nimetus	Jalgratas	Mopeed
1.	Sõidu alustamine tõusul	–	+
2.	Slaalomi sõitmine	+	+
3.	Sõitmine «koridoris»	+	+
4.	Kaheksa sõitmine	+	+
5.	Ringis sõitmine	–	+

3. Vea ilmnemisel on lubatud sõiduharjutuse üks korduskatse. Korduskatse ebaõnnestumisel loetakse sõidueksamite mittedooritatuks.

4. Eksam loetakse mittedooritatuks, kui juhikandidaat tekitab harjutuse sooritamisel liiklusohutliku olukorra, sõidab kujundit tähistavasse piirdesse, ohustab inimest või sõidukit või kukub, või kui eksamineeritav ei soorita 10 minuti jooksul sõidueksamite esimese järgu harjutusi.

## Sõidueksamite harjutused

### 1. Sõidu alustamine tõusul



Kaldpinna võib asendada teelõiguga, mille tõus on samaväärne.

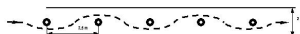
#### Harjutuse sisu

Sõitu alustatakse 1. käiguga kallakul ettemääratud kohast, mopeedi võib paigal hoida jalg- või käsipiduriga. Sõidu alustamisel ei tohi mopeed tagasi vajuda rohkem kui 0,3 m.

Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) tagasiveeremine üle 0,3 m;
- 2) ebaõige käigu kasutamine sõidu alustamisel;
- 3) mootori seiskumine;
- 4) esiratta ülestõstmine.

## 2. Slaalom



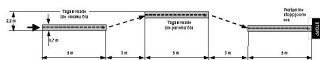
#### Harjutuse sisu

Läbida tuleb slaalomirada.

Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) koonuse või piirde vahelejätmine;
- 2) jala maha toetamine;
- 3) raja piiridest väljasõitmine;
- 4) vale käigu kasutamine mopeedi juhtimisel.

## 3. Koridor



#### Harjutuse sisu

Sõita tuleb nii, et säiliks tasakaal.

Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) sõitmine «koridori» külgi piiridest välja;
- 2) enne manöövri algust tagasivaatamata;
- 3) enne manöövri algust suunamärguannet andmata;
- 4) stoppjoonest üle sõitmine.

## 4. Kaheksa



#### Harjutuse sisu

Sõita tuleb nii, et säiliks tasakaal. Harjutus tuleb läbida kaks korda.

Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) märgatav kõrvalekaldumine harjutuse trajektooriga (üle 0,3 m paremale või vasakule);
- 2) jala maha toetamine;
- 3) vale käigu kasutamine mopeedi juhtimisel.

## 5. Ring



#### Harjutuse sisu

Sõita tuleb 2–3 ringi ringjoones raadiusega 4,5 m.

Hindamisel arvestatavad vead:

- 1) märgatav kõrvalekaldumine ringjoonest (üle 0,3 m paremale või vasakule);

- 2) jala maha toetamine;
- 3) vale käigu kasutamine mopeedi juhtimisel.

Teede- ja siseministri 22. juuni 2001. a määruse nr 70  
 «Jalgratturi ja mopeedijuhi eksamineerimise ja neile  
 juhilubade väljaandmise eeskiri»  
 lisa 3

### JALGRATTURI JUHILUBA

Esikülg

JALGRATTURI JUHILUBA		EST	EESTI
1. Perekonnanimi	.....	Foto 35x45 mm	Nr. 000000
2. Eesnimed	.....		
3. Sünniaeg ja -koht	.....		
4. Elukoht	.....		
5. Kooli	.....		
6. Väijaandekatus	.....		
7. Väijaandeaeg ja -koht	.....		
8. Eksamineerimise aeg	.....		
9. Omamiku allkiri	.....		

Tagakülg

SOOVIKUMISED OHUTUSKS SÕIDUKS
<ul style="list-style-type: none"> <li>• kunagi ära tõrma liikusse uisapässa, jätta teistele võimalus sind vabalt mööduda</li> <li>• liikuses jälg pidevalt, mis toimub sinu ees, külgedel ja taga</li> <li>• enne mis tahes manöövert ole veendunud, et see on ohutu</li> <li>• anna oma kavatsusest õigel ajal märku</li> <li>• ole veendunud, et teised liikijad märkavad sind</li> <li>• olva liikusega teel püüa vältida vasaki- ja tagasipööret</li> <li>• püüa vältida sõitu pimedal ajal</li> <li>• kanna peas kinnitatud kaitsekiivrit</li> </ul>

Juhiloa mõõtmed: 105 × 74 mm

Juhiloa värvus: heleroheline

Teede- ja siseministri 22. juuni 2001. a määruse nr 70  
 «Jalgratturi ja mopeedijuhi eksamineerimise ja neile  
 juhilubade väljaandmise eeskiri»  
 lisa 4

### MOPEEDIJUHILUBA

Esikülg

MOPEEDIJUHILUBA		EST	EESTI
1. Perekonnanimi	.....	Foto 35x45 mm	Nr. 000000
2. Eesnimed	.....		
3. Sünniaeg ja -koht	.....		
4. Elukoht	.....		
5. Kooli	.....		
6. Väijaandekatus	.....		
7. Väijaandeaeg ja -koht	.....		
8. Eksamineerimise aeg	.....		
9. Omamiku allkiri	.....		

Tagakülg

SOOVIKUMISED OHUTUSKS SÕIDUKS
<ul style="list-style-type: none"> <li>• kunagi ära tõrma liikusse uisapässa, jätta teistele võimalus sind vabalt mööduda</li> <li>• liikuses jälg pidevalt, mis toimub sinu ees, külgedel ja taga</li> <li>• enne mis tahes manöövert ole veendunud, et see on ohutu</li> <li>• anna oma kavatsusest õigel ajal märku</li> <li>• ole veendunud, et teised liikijad märkavad sind</li> <li>• olva liikusega teel püüa vältida vasaki- ja tagasipööret</li> <li>• püüa vältida sõitu pimedal ajal</li> <li>• kanna peas kinnitatud kaitsekiivrit</li> </ul>

Juhiloa mõõtmed: 105 × 74 mm

Juhiloa värvus: heleroheline

